

SUOMEN SOTILAS

Tässä numerossa

- 8 JYVÄLLÄ** Kaaoksen aika *Jaakko Bergqvist* • Miksi Suomen armeija ei ollut valmiina – Pentti Arajuuri kommentoi Vaaran merkit -kirjaa • Sohaisu muuraispesään *Kari Selén* • EU ja Suomen puolustus *Pekka Visuri* • Sotasurmat ja rippikirjat *Aatos Alhainen* • Koulutuskortisto tulee • Maailmalta *Pertti Lappalainen*
- 14 VIRO** Kymmenen vuotta – Viron itsenäisyytaistelun jälkeiset kolme kautta *Jukka I. Mattila* • Lipnik, leitnant, kapten – päällystön koulutus Virossa *Jukka I. Mattila* • Baltian sotakorkeakoulun johtaja: m/Suomi toimii! *Heikki Tiilikainen* • Risto Gabrielsson opettaa balttisotureita *Heikki Tiilikainen* • Viron sotamuseo *Jukka I. Mattila* • Timo Kovanen – syndikaatin heimovelj *Jukka I. Mattila*
- 24** Internettimatka varuskuntiin *Kari Huhtama*
- 31** Tekniikkalehti
- 48 TEHTÄVÄ MERIVOIMISSA** Kurkistus miinalaivan kannen alle *Jura Jukola* • Yhdistyminen toi huikean kasvun *Reijo Telaranta* • Kokardi styyrpuurin looringissa *Jukka Suvisaari* • Yhdistyminen sujui sukkelasti, sanoo amiraali Malmberg *Heikki Tiilikainen* • Merivoimien kalustoa
- 55** Armeijan vaatteet kelpaavat siviileillekin *Marko Eriksson* ja *Jura Jukola*
- 58 TAUKO** www.suomensoilas.fi uudistuu *Jura Jukola* • Kirjoja: Elämäkerta Bobi Sivénistä ilmestyi *Jura Jukola* • Tähdistöt ja ritarikunnat sekä Sarkatakien maa *Markus Anaja* • Ikävä isää – sotaorvot kertovat *Heikki Tiilikainen*
- 59** Heraldikassa lisää hevosia *Jukka Suvisaari*
- 66** Terveidenhoidossa maksavaivoja *Eero Lehmuskallio*
- 68** Palautteita
- 70** Kenttätehtiössä bataattia *Riitta Salo*
- 73** Otila kysyy *Jyrki Otila*
- 74** Suomussalmi – 'taisteluklassikko' *Jukka Knuuti*

KANSI: JUKKA I. MATTILA

JULKAISTAVA AINEISTO. Aineisto hyväksytään julkaistavaksi ehdoin, että Kustannus Oy Suomen Mies saa aineistoon hyvän kustannustavan puitteissa eri korvauksetta vapaan käyttöoikeuden tiedonvälitystoiminnassaan, ellei muuta ole nimenomaisesti sovittu.

TILAAJAREKISTERI. Lehden tilaajarekisteriä voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin. Niitä lehden tilaajia, jotka eivät halua että heidän tietojensa käytetään, pyydetään ilmoittamaan siitä lehden tilauksen yhteydessä.

KUVA: JUKKA I. MATTILA

"Selkeänä päämääränä on yhteistyömahdollisuuksien parantaminen länsiliittolaistemme kanssa ja ennen kaikkea Natossa", sanoo Viron puolustusvoimien komentaja, kontra-amiraali Tarmo Kõuts.

VIRON VUOSIKYMMEN

Kymmenen vuotta sitten Suomi sai uuden vanhan etelänaapurin: Viro itsenäistyi. Alkuhapuilujen jälkeen löytyi yksimielisyys turvallisuuspoliittisen kehityksen linjasta, ja nyt virolaiset näkevät selvästi olevansa osa kansainvälistä maailmankylää. Mutta miten ja mihin tästä eteenpäin? Suomen Sotilas kävi katsomassa minne Viron sotilas marssii. – Sivut 14-21

SAKUVA

UUSILLA MERIVOIMILLA RUUTI KUIVANA?

Rannikkotykistöstä ja laivastosta yhteen nivotulla uusilla merivoimilla on yhtä märkä tehtävä kuin ennenkin: suojata Suomen rantoja ja niitä huuhtovaa ulappaa. Millaisia laivoja ja miehiä siihen tarvitaan? Heraldikkomme kertoo myös mitä tarkoittaa, kun kokardi on styyrpuurin looringissa. – Sivut 48-53

**MAANPUOLUSTUKSEN
AIKAKAUSLEHTI
82. VUOSIKERTA**

Väärä vastakkainasettelu

■ Puolustusvoimien uutislehden Ruotuväen 14.3. päivätty pääkirjoitus oli otsikoitu *Alueellinen puolustus ja valmiusprikaatit vastakkain*. Lehti siteeraa pääministeri Lipposta, jonka mielestä on harkittava, ”kuinka paljon Suomen kannattaa panostaa perinteiseen alueelliseen puolustukseen laajamittaista hyökkäystä vastaan, jollaisen uhka on vähentynyt, joskaan ei kokonaan poistunut. Yleinen sotilaallinen kehitys on johtanut siihen, että meidän on keskitettävä voimavarojamme luodaksemme joustavan ja nopean kyvyn torjua rajallisia, mutta tehokkaita iskuja elintärkeitä kohteita vastaan. Se vaatii tulivoimaisten ja liikkuvien prikaatien kehittämistä”.

Edellisen numeromme pääkirjoituksessa kysyttiin, olemmeko todella tällaisessa valintatilanteessa. Nyt on siis saatu vastaus. Mutta onko se oikea?

Puolustusvoimien virallinen tiedotuslehti näyttää hyväksyvän väitteen, että alueellinen puolustus olisi luotu menneen ajan uhkia vastaan eikä sitä enää tarvita. Nyt voitaisiin tyytyä varautumiseen vain ”rajallisia mutta tehokkaita iskuja” vastaan – mitä ne sitten lienevätkin.

Viimeaikaisesta keskustelusta saa vaikutelman, että maanpuolustusta ei enää suunniteltaisi johdonmukaisesti lähtien turvallisuuspolitiikan päämääristä, Suomen alueeseen sovitetusta uhkakuvasta ja voimavarojen kustannustehokkuudeltaan optimaalisesta käytöstä. Perusteluiksi esitetään mieluummin sellaisia tekijöitä kuin ”yleinen sotilaallinen kehitys” ja sopeutuminen Nato-standardeihin. Annetaan myös ymmärtää, että laajoihin reserveihin tukeutuva alueellinen puolustus olisi vanhentunut oppi, jolla voidaan varautua lähinnä talvisodan 1939–1940 tyyppisen hyökkäyksen torjuntaan.

Kenen etuja tuollainen vääristely palvelee? Joko kirjoittajat puhuvat vastoin parempaa tietoaan tai sitten eivät ole lainkaan tehtäviensä tasalla.

Mistä uuden, ”kevennetyn” uhkakuva rakentajat ovat keksineet, että Suomi tulevaisuuden kriiseissä voisi joutua vain pienehköjen iskuosastojen hyökkäilyjen kohteeksi? Vastaamatta on jäänyt, mikä strateginen tarkoitus sellaisella hyökkäyksellä olisi ja miksi joku suurvalta lähtisi kokeilemaan hyökkäämistä Suomeen ”rajallisin iskuin”? Ja miksi alueellinen puolustus ei selviytyisi pikkuhyökkäyksistä, jos sen tulee selviytyä vakavammistakin yrityksistä?

Tuntuu kuin uhka-arvion laatija olisi ensin katsonut, mitä herrat haluavat ja sitten kirjaillut siihen sopivan uhkamallin. Kun siis ensin on länsieurooppalaisen muodin mukaan keksitty idea kolmesta valmiusprikaatista, pitää sitten saada hahmotetuksi myös vastaava uhkakuva. Näin kai ajatus on kulkenut.

Vaihtoehto tuolle logiikalle on jo olemassa. Vuosikymmenien työllä on rakennettu tehokas alueellinen puolustus, joka ei ole lyötävissä ”strategisella iskulla”.

Kukaan ei voi ennustaa, missä tilanteessa maamme voisi tulevaisuudessa joutua sotatoimien kohteeksi. On kuitenkin hyviä syitä olettaa, että turvallisuuspolitiikkansa hyvin hoitanutta ja rauhanomaisesti käyttäytyvää Suomea vastaan ei hyökätä kuin ehkä laajan, koko maanosamme vakavasti ravistelevan kriisin yhteydessä, ja se voi tapahtua vain suurvallan voimilla.

Tuollainen tilanne ei pienen maan kannalta olisi mitään kevyttä kriisinhallintaa, vaan taistelua kansakunnan olemassaolosta. Siitä tehtävästä ei kolme valmiusprikaatia voi mitenkään selvitä, ei myöskään ruostumaan päästetty alueellinen puolustusjärjestelmä.

Onkin väärin asettaa vastakkain ”vanha” alueellinen puolustus ja ”uudet” valmiusprikaatit. Oikea vaihtoehto löytyy jatkuvasti uudistettavasta alueellisesta puolustuksesta, johon kuuluu myös yllätyshyökkäyksen torjuntaan pystyviä osia. Vain siten voidaan ylläpitää kohtuullisilla kustannuksilla puolustuskykyä, joka nostaa hyökkäyskyvyn riittävän korkealle.

HEIKKI TIILIKAINEN

heikki.tiilikainen@suomensotilas.fi

KUVA: JURA JUKOLA

Varsinainen kenkä

■ Rakkoja ja paleltumia vai lämpöä ja vakaita askelia? Mitä intin rukkasta jäi käteen? Tuore reservin kersantti muistelee millaista oli olla harmaan vaateparren sisällä paukkupakkasissa ja paahtavassa helteessä. Entä miksi siviilit vaativat armeijavaatteita kotikäyttöön? – *Sivut 54-56*

SARKUA

Raatteen opit

■ Suomalaisia panssarintorjuntamiehiä kesällä 1944. Kaksi amerikkalaista everstiluutnanttia tutki tarkoin Raatteen tien taistelua ennen kuin he tekivät suunnitelmat, joilla Saddam Husseinin joukot murskattiin Gulfin sodan kuuluisassa Hail Mary -operaatiossa koukkaamalla sivustaan ja selustaan, tietää Jukka Knuuti *sivulla 74*.

PIIRROS: J. SUVISAARI

Lisää heraldisia hevosia *sivulla 59*

2/2001

PÄÄTOIMITTAJA

Heikki Tiilikainen (09) 499 548

TOIMITUSSIHTEERI

Jura Jukola (09) 496 189

ERIKOISTOIMITTAJA

Jukka Knuutila

VAKITUISET AVUSTAJAT

Marjatta Hinkkala • Jukka Knuuti
Mika Kalakoski • Jukka I. Mattila
Eero Lehmuskallio • Jussi Niinistö
Juhani A. Niska • Risto Penttinen
Riitta Salo • Jukka Suvisaari
Pekka Visuri

TAITTAJAT

Ilkka Pitkänen
Kari Merilä (Tekniikkalehti)

NETTISOTILAS

Leif-Eric Rosendal

KENTTÄRADIO 100.3 MHZ

Jukka Vuolio

KUSTANTAJA

Kustannus Oy Suomen Mies

TOIMITUSJOHTAJA

Heikki Tiilikainen

TOIMISTO

Paula Kareinen • Leif-Eric Rosendal

MARKKINOINTI

Kim Vinari

OSOITE

Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki
Puh: (09) 496 189
Fax: (09) 492 058
toimitus@suomensotilas.fi
www.suomensotilas.fi

TILAUSHINNAT

10 nroa vuodessa; kestotilaus
265 mk/vsk, määräaik. 295 mk/vsk,
opisk. ja varusmiehet 220 mk/vsk
Levikki 15 290
Tarkastettu 7.1.1999
Irtonumeromyynti:
Akateeminen kirjakauppa

ILMOITUKSET

Ilpo Pitkänen Oy
Puh: (09) 349 9224
Fax: (09) 349 9223
mainos.aineistot@pitkanen.inet.fi

Jarmo Paavola puh: (09) 496 189
Fax: (09) 492 058

**Mediamyynti Norrlin Oy /
Liisa Norrlin**
Puh: (09) 590 395 ja (09) 590 804
Fax: (09) 592 587

KIRJAPAINO

Itä-Uudenmaan Paino Oy
Itäinen Tullinkatu 10, 07900 Loviisa
ISSN-1237-8704
Aikakauslehtien liiton jäsen